

(RÉSZLET A KÖZELI ERDŐ CÍMŰ RÉMTÖRTÉNET-GYŰJTEMÉNYBŐL)

Nem igaz, hogy nem vették észre a félig nyitva hagyott bufet ajtaját, amin az állatok karmainak nyoma, a nyomok hosszú vonalainak kusza, ám mégis kristálytisztán kiolvasható üzenete figyelmeztette az elhaladókat, és az sem igaz, hogy a lány nem szólt nekik, mert jól láthatták a könnyű pántoktól félszabad mellkasán apró mellének hatalmas bimbóját, amit valaki addig szívhatott, míg egészen hegyes és repedésekkel teli nem lett. És a közeli vágóhídról az éjszaka megszökött állatok bőgésétől hangos tópart is figyelmeztette őket, hogy valami szokatlan fog történni, de hát néhány levágásra szánt állat mindig is meg tudott szokni, mondhatni, folyton megszökött valamelyikük, és különben is, már csend volt, síri csend.

Addigra a vadőr zsíros, vértől koszos ruháját figyelték, az erős vasalású bakancsokat, a terepszínre festett anyagot, amiből a nadrágot szabták, az ormótlan kabátot, aminek vállára fehér porként pergett alá tar fejének bőre-hulladéka, néhány megmaradt csomó haját, ami az izzadságtól összeemelegedve tapadt a tarkóra, és szabálytalan, a testtől elmutató, kifelé tartó vonalával ellensúlyozta a férfi indokolatlanul előrehajló, felülről vizsgáló tartását, ami majdhogynem átfordult a ponton, ahol talpai a földet érintették, majd mindettől el, el, messzi el, még ha ez nem is sikerülhetett. A hajnal utáni erős fény, aminek ragyogását sokkal visszafogottabbnak hitték, vagy legalábbis arra tippeltek, kevésbé lehet vakító, most megszüntetett maga körül létezni minden más élőlényt, és csak ők hárman álldogáltak felszereléseik kupaca mellett, a víz palacsintája sem látszott, mert a nap belesusszant, és úgy tűnt, a tó medrének aljából világít rájuk, vagy egyenesen onnan emelkedik a látóhatár fölé, ami még jobban összezavarta tanácstalan álldogálásukat. Jobb híján a gát felé próbáltak fordulni, a gáton hagyott jármű körvonalait szerették volna megkeresni, de akárha egy álom súlyos szabályai és törvényei akadályozták volna összes mozgásukat és a testük valamennyi érzékszervével irányítható tájékozódásukat, vakon és bénán, tehetetlenül álltak a vadőr bűzös ruháiba vont teste mellett, amely szintúgy ólommal telítettnek hatott, mozdíthatatlannak, csak hogy éppen ellenkező körülmények és okok folytán, ami mondhatni, talán az ő mozdíthatatlanságuk kiváltója lehetett. A vadőr lehetetlen szögben megálló testének pozíciója minden kétséget kizáróan a víz felé mutatott, előregörnyedő, előrehajló testtartása a víz fényes felületét kereste, az egész test a nézést sugallta, de ez a nézés a figyelem megtestesülése kellett hogy legyen, ez a vizslatás a vizet fürkészés mederfenéig áthatoló tevékenysége kellett hogy legyen, és ezt nemcsak azért érezték így, mert a vadőr egész testtartása ezt szolgálta, hanem azért is, mert hirtelen rádöbbenek az előttük heverő víztömegnek először a vadőr által átlátott szabályaira. A víz alól elővilágító fényes lámpa, amely úgy bántotta a szemüket, és olyannyira el is vakította őket egyben, megszüntethetetlen nyalábokban küldte feléjük harsány üzeneteit, úgyhogy nemcsak szemükön, arcukon, hanem egész felsőtestükön, ágyékukon és lábszáraikon érezték a közelítő vakság hamarosan bekövetkező állapotát, a rájuk aggodó sötétség keserű súlyát.

Amelytől aligha szabadulhattak volna, ha meg nem hallják a lány száraz, fojtott, de minduntalan előtörő, hullámokban feltörő zokogását, amelyet először a bufet felől lehetett hallani, ám csakhamar a gát irányából szakadt fel, és érthetetlenül nagy hangereje a víz dübörgésének felelhetett volna meg, annak a robajnak, amikor a zsilipeket föl húzzák, és a fogva tartott tömeg fékevesztetten zúdulhat át a kiszemelt árokba. A szemközti meredély legalábbis ilyen zúgással közvetítette feléjük a lány jajgató, egyszersmind jónótás irását, és a rézsút besütő nap, amely rögtön felkelte az izzó felületét változtatta a víztükröt, semmit sem csillapított helyzetükön, és az ezerszeresen felhangosított zokogással egy időben igyekezett megfosztani őket látásuktól. De mégiscsak el kellett fordulniuk a fénytől, a lány sírása végre kimozdította őket bémult állapotukból, és a vadőr bűzös testének közelségét sem akarták, ámbátor a vadőr velük együtt mozdulva fordult a gát felé, ahonnan a jajgatás feléjük áramlott, és hirtelen világosodott meg és egyre nyilvánvalóbbá vált előttük, hogy valakik, elképzelhetően a vadőr az, és akkor egészen mást jelenthet a vadak őrizője szópár, mint amit jelentenie kéne, tudniillik, hogy nem védője, hanem pusztán szigorú őre szegény páriáknak, hogy szóval ez a vértől szagló ember időnként szántszándékkal vág réseket a vágóhid kerítésébe, hogy az állatokat a puskások elé terelje. Az első lépések bizonytalanságával fordították testüket hát a gát irányába, most már végérvényesen gondolván a távozást, a távozás műveleteiben való jártasságukat próbálgatták, azokat a nevetséges mozdulatokat, amelyeket hatásosnak tudtak, és amelyekben bízhettek, még akkor is, ha a szörnyűséges szagú vadőr velük lépést tartva haladt, holott szívesen ott hagyták volna, csak hogy nem lehetett. Te sem értheted, Lumi, miféle kínokat álltunk ki még mindezek után, nem foghatod fel, hogy jogtalan megjelenésünk mi minden szörnyűséget idézett elő, hogy a tó és a vidék kényes egyensúlyát hogyan borítottuk föl egyetlen meggondolatlan húzásunkkal, Lumi, ne is akard megérteni, mit miért tettünk, és miket kellett kiállnunk. Holott az állatok nem ömiattuk, hanem saját maguk miatt választották a szökést, és ez mégsem kéne önmarcangoláshoz vezetessen.

Lumi, a daganatoktól rút nagynéni, vizet fröcskölt rájuk, először ruhástól álltak a kerti csap alá, azután megszabadította gőnceiktől, és kézen fogva vezette őket be a fürdőszobába, de így is összekoszolták, bemocskolták a padlót, és még másnap hajnalban is látszott röstellkedő lábnyomuk a gang tisztára mosott földjén, és aztán az első, de még a második felmosás sem tüntette el teljesen. Meg is volt rá minden okuk, hogy szívósságukkal hírt adjanak az azelőtti napi történésekről. Csak Moll ült szótlanul a megereszkedett vesszőszékben, és ujjait masszírozta, mintha ott fájna neki legjobban, mintha ujjbegyein keresztül remélhetné a gyógyulást, ráadásul másik kezeujjainak érintésétől, és pontosan olyan néma volt, mint amennyire elvárták tőle, hogy mondandójával elárassza nagynénjét. A hallgatást választotta. Nem mintha nem árulkodott volna így is, megülő magatartása, némasága, mégpedig ordítva. Szükségtelen szavakra lefordítani a szó nélkül is elmondható dolgokat, próbált nevetni Lumi, és csomói merev sínekbe foglalták a kacagásra kényszerített, rángatózó nyakat, az egész fejet, de ezenkívül csak a tarkót takaró tincsek játékos repedései árulkodtak még a csomókról, amelyek a hát közepétől a haj vonaláig dudorodtak, más nem. Az egész különben is olyan volt, mint nyomasztó, sűrű erdőből kiémi könnyű lélegzetű tisztásra, netalán erdőszélre, és a bokroktól óvott fákra visszanézni, ahonnan szelíd, hajlongó facsoportnak, park fainak tűnhet a rengeteg.

Mert a gát melletti órházban nyúzásra előkészített, gerendáról lógó állatok tetemei között bujkálva kellett felemeljék a földről a lányt, akinek jajveszékelése akkorra tompán, ismerősen, és a természetesig lehalkítva vette körül őket, ami a házban uralkodó félhomály és az állatok nehéz szagával vegyülve, magában hordozta némiképp a kinti állapotokat. Mintha mégsem szakadtak volna el a parttól, előbbi szenvedéseik gyászos színhelyétől, mintha még mindig ott álldogálnának, bémultan, kiszolgáltatottan, csak most a padlóra kiömlött vérben tocsogva, a drótokon himbálódzó állatok között, a vadőr és a hisztériás állapotban lévő lány társaságában. Hallgathatták a lány elfülő szemrehányásait, amit a vadőrnek tett a leöldösött állatokért, főként egy nőstény pézsmáért, a pézsmá hullája pedig ott volt kikötve közvetlenül a feje fölött, vagy elképzelhetően ő választotta azt a helyet, ő térdelt a pézsmapocok holteste

alá, így egyenesen belebámulhatott szétnyílt szájába, láthatta szinte egész szájüregét, a fogakon alvadó vért, ami nyállal vegyülve kente össze a pofaszőrzetét, és talán észlelhette a szivárgó, időnként meggyűlő és lecseppenő vért, ami tehát kétségtelenül rajta állapodhatott meg, hiszen fejtetője máris lucskosnak tűnt, mégsem húzódott félre. Ha legalább jobban ismerték volna a lány korábról, ha a múltból előkeveredő bármilyen közös emlékhöz tudták volna juttatni magukat és a földön térdeplő lányt, akkor talán nem lettek volna ekkora zavarban, akkor talán jobban átengedhették volna magukat valamiféle együttérző, a lányt vigasztaló, de önmagukat is sirató állapotnak, viszont így csak megdöbbenően álltak, szívüket zsidbadás tette moccsatlanná, lábaikat nem érezve meredtek maguk elé a kunyhó homályában. A leöldösött és nyúzásra előkészített állatok csöndje lassanként fölültemelkedett az egész felbolygatott vidék zajain, néma lengésük a szögre akasztott dróton mélységes csendet parancsolt a tájra, benne a kunyhóra, amiben a lány lökészerű sírógörcsei, panaszkodó szótöredékei szerves részei voltak ennek a némaságnak.

Bár olykor irtóztak Lumitól, az esték jótékony sötéte mégis feledtette velük kinövéseit, és szívesen bújtak hozzá lefekvés előtt. A tiltott sávba való kiruccanásukat is neki mondták el legelőször, belesuttogták a daganatokba, miközben a fűben látták magukat gázolni, a gáttól nem messze. Érdekesmód, Lumi haragjától sosem tartottak. Következmények nélkülinek érezték, ha Luminak beszélhettek tiltott szokásaikról. Lumi időnként rájuk bízta a veteményes locsolását, és látta rajtuk, szívesen végzik, ugyanolyan kedvvel, mint ahogy esténként hozzábújnak. A hagymaágyságok mentén figyelte lábnyomaikat, ahogy szokásukhoz híven egymás nyomaiba lépkednek, akárha túl, a tiltott helyen közlekednének. Sötétedés előtt közösen kerestek friss uborkát, salátát téptek, és megvizsgálták a répák növekedését. Sosem árulta volna el nekik, hogy itt is, a veteményestől pár méternyire is van egy igazi temető, ahová a bombázások után hordták az elhullott állatokat. Elégnek bizonyult, ha ő tudott róla, a fű levágását is ehhez igazította, és ragaszkodott, többször is megkérte őket, hogy az erdő alól hozzanak egy olyan diófacsemetét, ami legalább két nyarat megélt már. Azokat az állatokat sem több mint két éve mészárolták le.

A tavat, ami a hegygerincen túlról gomolyította föl páráit, egy késő délután fedezték föl, és aznap már nem is mentek haza, a parton töltötték az éjszakát, és bár nem tudtak aludni, mert a különféle zajok, hörgések, nyögések és a sirás hangjai nem engedték, nem mozdultak, hajnalig maradtak, és azután hetente többször is vissza-vissza tértek, mert a vágóhíd kerítésein néha lyukak jelentek meg, amit még a gondos kezek sem tudtak egy-két órán belül befoldozni. Lumi pontosan tudta, min mennek keresztül, a leöldösött, megnyúzott állatok eltemetése rá is ugyanolyan teherként súlyosodott, mint a lányra, és mindenkire, aki részt vett benne. Egy ideig, de csak a határig el is kísérte őket, és utána is, hogy elváltak, sokáig nézte, mint távolodnak, és egészen addig ott maradt, míg a hegy taraja el nem takarta őket szem elől. Akkoriban sokat levelezett, főleg a főváros felé voltak kötelezettségei, és többször is megírta, nem a betegsége, hanem a hegygerincről átszűrődő zajoktól szenved, de semmiképpen sem tilthatja meg a fiúknak, hogy átmenjenek a tiltott sávba, mert szükség van a segítségükre, és hogy a lány egyedül nem bírja. A tavi mészárlás részletes programját is leírta, a vadászat becsült kárértékét, a hetenként és főleg a hétfégi napok után összeszedett tetemek mennyiségét, a vágóhíd napi termelését havonkénti összesítőben.

Háziállatot többé ő maga sem kívánhatott, nem kellett neki, azok is elpusztultak két éve, azonban nem bírta elviselni a közelségét bármiféle vadnak sem. Pontosán maga elé tudta idézni, hogyan próbálták bemenekülni a bufetbe, hogyan kaparászták az ajtót, és hogy végül amikor bejutottak, megértették, innen sincs kiút. Sehonnan sincs kiút, mondta tárgyilagosan Lumi a fiúknak, és azok értették, pontosan értették, mit akar ez jelenteni, ez a pár szó. Úgy képzelték, a vágóhídról megszökött állatok a lányt keresték, rögtön megérezhették az illatát, a keze illatát, amivel etette őket, mert a bufet felé vették az irányt, egyszerre kívántak betódulni, tolakodtak, végül az ajtó beszakadt, és már bent is voltak, amikor a golyózapor leterítette az elsőket, és akik az első sortűz után életben maradtak, döbbenet figyelték a terepszínű férfiakat, ahogy újratöltöttek, és a pult mögül újabb sorozatra készülnek. Utoljára azt jegyezheték meg, hogy a lányt nem látták közöttük.

Nem is láthatták, a férfiak ezt pontosan tudhatták, hátul, a raktárban hevert, a földre dobva.

Lumi az utolsó napokban azzal sem törődött, hogy daganatai a nyak tájékáról lehúzódtak ágyékáig, és kemény pántokként ragaszkodtak hozzá, amit lefeszetegetni, bár fémből valóknak érezte őket, tudta, csak hússal együtt lehetséges. Leveleit újra és újra abban a reményben írta és küldte szét, hogy a lány sohasem, ismételte, sohasem árulja el a fiúknak, hogy nem állatokról, hanem emberekről van szó, hogy az áldozatok egytől egyig közülünk valók, akárminek is mutatkozzanak.

Ha létezett kényszer, ami valaha is arra készítette őket, hogy a tiltott helyen maradjanak, az megszűnt Lumi halálával, aki sosem mondta volna ki, de éppen ezáltal elárulta nekik a titkot. A vízbe ejtett nap, mint ezerwattos lámpások sokasága égetett, a felperzselt vidéken sokáig nem nőtt semmi, ami végül kisarjadt, egyáltalán nem hasonlított zöldellni készülő növényzethez, mint ahogy nem is kívánt ott már semmi étellel telítődni. A vágóhídról időnként kigördülő teherautó platóján gondosan metszett bőrök utaztak, selymességük, melegségük és puhaságuk talán kiegyensúlyozta volna a hitehagyott tájat, de a szándék, ami ezt elősegíthette volna, egyáltalán nem volt feltalálható már. A hegytaréjon túl, hogy a siralomvölgyből az elbeszélés is kivonattasson, Lumi levelei között turkálva, Moll a fővárosba utazik, és a magával vitt, vesszőből font székbe süppedve próbálja úgy figyelni a távoli erdőket, hogy park fainak, szelid, hajlongó facsoportnak tessen a rengeteg, de erre már, hamar beismeri, egyáltalán nem adatott meg neki az esély.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Szabó Róbert Csaba

Látó Szépirodalmi Folyóirat